

KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE

ODBOR KULTURY, PAMÁTKOVÉ PÉČE, LÁZEŇSTVÍ A CESTOVNÍHO RUCHU

Se sídlem: Karlovy Vary, Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary – Dvory, Česká republika

Číslo jednací: KK/916/KR/19-04

Karlovarský kraj Krajský úřad
Centrální podatelna

B002314269

Ev. č.: **KK-33297/19**

Listy/přil.: Došlo: 13.5.2019

Číslo jednací:

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Karlovarského kraje, odbor kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu jako orgán státní památkové péče příslušný dle ust. § 28 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (dále jen zákon o státní památkové péči) a ust. § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů po provedení řízení o obnově řízení sp. zn. KK/4/KR/19 vedeného na základě žádosti Karlovarského kraje, IČ: 70891168, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, ze dne 18. 12. 2018 ve věci vydání závazného stanoviska k obnově národní kulturní památky Císařské lázně v Karlových Varech dle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, dle projektové dokumentace „Karlovy Vary – Revitalizace objektu Císařských lázní – změna 2, dokumentace pro provedení stavby – DPS, část SO 101 – historická budova, zpracovatel Ing. Martin Strnad a kolektiv, INTAR a.s., Bezručova 81/17a, Brno, 12/2018, ukončeného rozhodnutím Krajského úřadu Karlovarského kraje, odboru kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu dne 28. 2. 2019 pod čj. KK/4/KR/19-20, vydává v souladu s ust. § 100 správního řádu v obnoveném řízení nové rozhodnutí,

závazné stanovisko:

- I. **Provedení obnovy objektu národní kulturní památky Císařské lázně v Karlových Varech, Mariánskolázeňská č. 306, st. p. č. 902, k. ú. Karlovy Vary, prohlášené Nařízením vlády České republiky č. 50/2010 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky a zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek v ČR pod rejstříkovým číslem 17027/4-880, dle předložené projektové dokumentace „Karlovy Vary – Revitalizace objektu Císařských lázní – změna 2“, dokumentace pro provedení stavby – DPS, část SO 101 – historická budova, zpracovatel Ing. Martin Strnad a kolektiv, INTAR a.s., Bezručova 81/17a, Brno, 12/2018 (dále jen „projektová dokumentace“), dle ust. § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči,**

je přípustné za následujících podmínek:

1. Území národní kulturní památky je územím s archeologickými nálezy ve smyslu zákona o státní památkové péči. Při provádění zemních prací včetně zásahů do podlahových záspů bude zajištěno provedení záchranného archeologického výzkumu.
2. Během obnovy bude zástupcům odborné složky státní památkové péče (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti, dle jen „NPÚ Loket“) umožněno provádění průběžné dokumentace formou operativního průzkumu. Operativní průzkum bude především zaměřen na zanikající a nově objevené nálezové situace a konstrukce.
3. Bude zpracována jedna tabulka dveří, která bude obsahovat popis stávajícího stavu výplně otvoru včetně zárubně, kování či dalších prvků a návrh na obnovu (repase, replika

apod.) daného prvku. Tabulka bude obsahovat i konkrétní návrh úprav jednotlivých dveřních výplní, které mají být repasovány „s navýšením požární odolnosti“ (viz. SO 101, Technická zpráva, s. 33) nebo je navrhována „repase celku s požárním povýšením“ (viz předložená tabulka výplní¹) a bude předložena krajskému úřadu spolu s žádostí o vydání závazného stanoviska. v dostatečném předstihu před zahájením případné demontáže dveřních výplní. Teprve po odsouhlasení předloženého návrhu bude možné úpravy realizovat. Bude zvolen takový typ samozavírače, jehož osazení vyvolá menší zásah do matérie historických dveří.

4. Zděné konstrukce prostoru pod koupelnami ve všech podlažích budou zachovány vyjma nutnosti odstranění jejich části z důvodu umístění instalací a umožnění přístupu do daných prostor. Případně objevené pozůstatky původních pohybových mechanismů budou zachovány in situ.
5. Před zahájením prací na opravě objektu bude aktualizován soupis dochovaného historického kování. Toto kování bude repasováno a následně znovu užito na repasovaných výplních. Vzorek nového kování doplněného namísto chybějícího bude v předstihu předložen krajskému úřadu k ověření, zda splňuje požadavky památkové péče kladené na jeho podobu. Pokud by osazení zámku s generálním klíčem bylo podmíněno poškozením historického kování, nebude na daných výplních tento typ zámku s generálním klíčem použit.
6. Podoba nově vkládaných skleněných stěn (členění a detail provedení konstrukce) v části A bude oproti předloženému návrhu upravena na základě kontextuálního principu tak, aby podoba stěn respektovala ucelený a kvalitně řemeslně i umělecky zpracovaný interiér, z jehož výrazu musí vycházet, a nedošlo ke kolizi navrženého členění s některými prvky historického obložení stěn. Upravený podrobný návrh podoby těchto stěn bude v dostatečném předstihu před jejich zadáním do výroby předložen krajskému úřadu spolu s žádostí o vydání závazného stanoviska.
7. Detail napojení druhotně osazovaných luxferů na historickou dlažbu (např. formou bordury) ve vstupním prostoru (otevřené arkády) bude v dostatečném předstihu před zahájením prací s tím spojených předložen krajskému úřadu k ověření správnosti řešení navrženého v projektové dokumentaci.
8. Výrobní dokumentace nových oken do atria bude předložena krajskému úřadu spolu s žádostí o vydání závazného stanoviska.
9. Detail technického řešení (konečná úprava) otvorů a dvířek nově vybourávaných zazdívek otvorů pro dopravu van v obvodových stěnách atria bude předložen krajskému úřadu.
10. K odvětrání dutinové podlahy budou přednostně využity stávající komínové sopouchy namísto zářezu odvětrávacího potrubí do zdiva.
11. Historické větrací šachty a komíny budou zachovány a nebudou zaslepovány. Budou doplněny o potřebné technologické a technické detaily (např. mřížky, ovládací prvky apod.).
12. Při umísťování nových svislých rozvodů vody a kanalizace, případně dalších instalací, v části B budou využity stávající montážní otvory rohových přízdívek (sopouchů) v koupelnách opatřené plechovými kryty. Následně budou přízdívky uvedeny do původního stavu včetně zpětného osazení montážních plechových krytů. Nové prostupy

¹ viz D.1.1.a - architektonicko-stavební řešení, výkres číslo 003, D – dveře, např. dveře D 401, D 404, D 425)

- do těchto sopouchů nebudou prováděny. Stejně lze využít i stávající svislé instalace na chodbách s plechovými kryty. Obdobně a za stejných, v tomto bodě výše uvedených podmínek je možno využít i stávající trasy svislých rozvodů s plechovými kryty na chodbách.
13. Před prováděním nových tras veškerých instalací bude jejich umístění upřesněno na místě a odsouhlaseno zástupci obou složek státní památkové péče. Před zásahem do omítkových vrstev bude v předstihu proveden stratigrafický průzkum za účelem prověření, zda v místech navrženého nového vedení nejsou dochovány hodnotné historické vrstvy. V případě takových nálezů bude konkrétní vedení tras upraveno.
  14. Před demontáží jednotlivých technických zařízení bude na místě vyhodnocena pracovníkem NPU v Lokti jejich památková hodnota a bude jednotlivě rozhodnuto, zda zařízení/prvek bude ponecháno na místě, demontováno a uloženo či v případě památkově nehodnotných prvků demontováno bez nutnosti uložení. U prvků a zařízení s památkovou hodnotou bude vždy preferováno jejich zachování in-situ.
  15. Prvky požárně bezpečnostního řešení, kamerového systému a místního rozhlasu musí být umístěny tak, aby nedošlo k poškození uměleckořemeslných prvků a výtvarných děl ani jejich podoby a aby se tyto prvky co nejméně pohledově uplatňovaly. Bude prověřena možnost redukce počtu kamer v reprezentativních prostorech části A objektu. Bude zpracován výkres upřesňující umístění jednotlivých prvků požárně bezpečnostního řešení včetně konkrétního způsobu uchycení a napojení prvků v reprezentativních částech budovy s uměleckořemeslnými a výtvarnými prvky (se štukovou výzdobou a profilovanými dřevěnými prvky a obložením ad.), který bude předložen krajskému úřadu k odsouhlasení.
  16. Podlaha Zanderova sálu nebude vybourána v celé skladbě, jak je navrženo. Dojde pouze k demontáži stávajících vlysů. Historická podlahová vrstva pod nimi nebude vybourávána. Po vyhodnocení stavu této vrstvy bude zpracován návrh jejího zachování, obnovy a případné prezentace včetně návrhu na způsob a umístění vedení sítí v podlaze, který bude předložen krajskému úřadu spolu s žádostí o vydání závazného stanoviska.
  17. Hodiny v Zanderově sále budou opraveny. V případě nemožnosti jejich opravy, bude zde osazena replika historických hodin dle ikonograficky doložené podoby.
  18. Torza historické dlažby v nově budovaných WC pro návštěvníky budou sejmuta a použita k doplnění dlažby v jiných koupelnách.
  19. Bude posouzen stav demontovaného dřevěného obložení místností č. 3.015- 3.018 v 1.NP, které bude po restaurování opětovně osazeno na své místo. Návrh rozsahu případných replik dřevěných obkladů bude upřesněn po vyhodnocení stavu demontovaného historického obložení a předložen krajskému úřadu.
  20. Do prostoru atria budou osazeny „nižší“ litinové sloupy a jejich umístění bude vycházet z historického umístění sloupů, které bude upřesněno na základě výsledku průzkumu.
  21. Obnova děl uměleckého řemesla a výtvarného umění bude probíhat formou restaurování. Přesný výčet prvků, jejichž obnova musí být provedena formou restaurování, bude konzultován s NPU Loket v rámci zpracování konkrétních restaurátorských záměrů. Budou zpracovány detailní restaurátorské průzkumy, které budou vzhledem k charakteru prvků obsahovat rovněž stratigrafické určení barevných vrstev včetně označení jejich superpozice. Na základě těchto průzkumů budou pro jednotlivé skupiny prvků

vypracovány podrobné restaurátorské záměry, které budou obsahovat návrh technických a technologických postupů restaurátorského procesu a rozsah odstraňovaných částí a rozsah doplňovaných částí. Restaurátorské záměry budou předloženy krajskému úřadu spolu s žádostí o závazné stanovisko. V případě rozsáhlejších doplňků modelací štukových prvků bude předložen k posouzení a odsouhlasení model v poměru 1:1. Bude zpracována závěrečná restaurátorská zpráva, která bude předána NPÚ Loket do 6 měsíců od ukončení restaurování. V režimu restaurování nemusí být obnovovány prvky, které nenaplní výše uvedené charakteristiky, neobsahují výtvarné prvky či zdobné části a jsou „pouze“ ukázkou řemesla být dobré úrovně. (např. venkovní schodiště včetně podest, okenní výplně, prvky fasády jako jsou římsy apod., které nejsou díly uměleckého řemesla či výtvarného umění ad.).

22. Před zahájením prací na opravě fasády objektu bude proveden průzkum stavu a omítek a dalších uměleckořemeslných a výtvarných prvků fasády a dále stratigrafický průzkum barevnosti jejich povrchové úpravy. Dále bude zpracován podrobný technologický postup opravy fasády, včetně složení nových omítek a nátěrů. Na základě těchto průzkumů bude následně zpracován návrh obnovy fasád včetně barevného řešení fasád jednotlivých průčelí objektu, který bude předložen krajskému úřadu spolu s žádostí o vydání závazného stanoviska. Správnost navržených postupů a finálního vzhledu při opravě různých druhů omítkových ploch bude ověřena provedením vzorků o velikosti cca 1x1m. Po konstatování orgánu památkové péče, že vzorek odpovídá technologickým, materiálovým a vzhledovým požadavkům uvedeným v projektové dokumentaci, lze tyto práce provést jako celek.
23. Návrh konkrétního rozsahu výměny poškozených dřevěných částí krovu (např. krokví) a konkrétní postup prací včetně způsobu napojování nově doplňovaných prvků na prvky historické bude v dostatečném předstihu před zahájením těchto prací předložen krajskému úřadu spolu s žádostí o závazné stanovisko. Návrh bude také obsahovat rozsah odstranění zdravých částí dřevěných prvků od posledního zjištěného místa poškození prvku dřevokaznými škůdci. Postup bude konzultován s odborníky z oboru mykologie tak, aby bylo zachováno co nejvíce z původní matérie konstrukce bez ohrožení jejího napadení dřevokaznými škůdci. Nové řezivo bude řádně proschlé a předem ošetřeno bezbarvým fungicidním prostředkem.
24. Ve vestibulu objektu nebude realizována plošina pro osoby se zdravotním postižením. Budou prověřeny možnosti pro umístění plošiny v jiném prostoru, např. v místnosti nově navrhované pokladny. Návrh nového umístění plošiny včetně jejího řešení bude předložen krajskému úřadu spolu s žádostí o vydání závazného stanoviska.
25. Při případném nález „skrytých úkazů“ (např. zazděné průduchy, skrytá technická zařízení, archeologické nálezy ad.) budou práce v daném místě přerušeny a nález bude oznámen zástupcům NPÚ v Lokti a krajského úřadu. O: V technické zprávě SO 101 (viz s. 15) je uvedeno, že budou vždy přizváni „TDI“ a „AD“ a orgány památkové péče budou přizvány „případně“. Lze reálně předpokládat, že skryté úkazy“ budou často památkově hodnotné či budou přispívat k prohloubení historického poznání o objektu, proto je nutné informovat o jejich nález zástupce odborné i výkonné složky památkové péče.
26. K zádlažbě chodníků (mozaika) a vozovky (drobná žulová kostka) bude užita žula hnědavého zabarvení. Vzorek kostek bude předložen krajskému úřadu k ověření, zda splňuje požadavky na vzhled kamene.
27. Před zahájením samotných prací bude doplněn zpracovaný stavebně historický průzkum, neboť v průběhu přípravy stavby byly zjištěny nové skutečnosti, kterými se původní

stavebně historický průzkum nezabýval, nebo nebyly známy a jejichž vyhodnocení je pro obnovu objektu stěžejní.

28. Požadavky kladené na podobu a barevnost všech nově vkládaných pohledově se uplatňujících prvků (dveří, oken, svítidel, vypínačů, informačních tabulek, prvků EPS, EZS ad.) budou ověřeny krajským úřadem na základě předvedeného vzorku stejně tak i úprava a barevnost interiérových omítek. Po konstatování krajského úřadu, že vzorek odpovídá materiálovým a vzhledovým požadavkům uvedeným v projektové dokumentaci, lze dané prvky použít..
29. Zástupci krajského úřadu a zástupci, resp. příslušnému odbornému garantovi NPÚ Loket bude v předstihu 10 kalendářních dnů oznámeno zahájení prací. Poté bude na základě harmonogramu provádění prací dohodnut rámcový plán kontrolních dnů tak, aby byl zajištěn efektivní výkon dozoru a dohledu ze strany zástupců krajského úřadu a NPÚ Loket.

II. Provedení novostavby podzemního servisního traktu, označené v projektové dokumentaci jako SO 102.1, na území a v prostředí národní kulturní památky objektu Císařské lázně v Karlových Varech, Mariánskolázeňská č. 306, st. p. č. 902, k. ú. Karlovy Vary, prohlášené Nařízením vlády České republiky č.50/2010 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, a zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek v ČR pod rejstříkovým číslem 17027/4-880, dle části SO 102.1 předložené projektové dokumentace „Karlovy Vary - Revitalizace objektu Císařských lázní – změna 2“, dokumentace pro provedení – DPS, zpracovatel Ing. Martin Strnad a kolektiv, INTAR a.s., Bezručova 81/17a, Brno, 12/ 2018, dle ust. § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči,

**je přípustné
za následujících podmínek:**

1. Před odstraněním konstrukce stávajícího podzemního koridoru mezi historickým objektem lázní a objektem pro přípravu rašeliny (tzv. Rašelinovým pavilonem) budou demontovány všechny památkově hodnotné prvky. Vedle prvků nástupní rampy a luxferů, s jejichž demontáží a následným novým využitím předložená projektová dokumentace počítá, se jedná o litinové sloupky včetně překladů zastropení, dvoukřídlé dveře z koridorové chodby do manipulační haly včetně kliky a žulové schodiště. Tyto prvky budou demontovány a opětovně v co největší míře využity v objektu, nejlépe v novém prostoru servisního traktu/technologického zázemí. Návrh jejich nového využití bude v dostatečném předstihu před provedením demolice koridoru předložen krajskému úřadu spolu s žádostí o závazné stanovisko.
2. Krajskému úřadu bude předložen detail řešení stříšky nad výtahem umístěným v rašelinovém pavilonu.
3. Bude upraveno řešení komínu výdechu dieselagregátu v prostoru při Rašelinovém pavilonu tak, aby se tento prvek minimalizoval a pohledově neuplatňoval. Bude prověřena možnost vložení komínu do prostoru objektu Rašelinového pavilonu či úprava podoby a půdorysného rozměru komínu. Upravený návrh bude v dostatečném předstihu před zahájením těchto prací předložen krajskému úřadu spolu s žádostí o závazné stanovisko.

4. Zástupci krajského úřadu a zástupci, resp. příslušnému odbornému garantovi NPÚ Loket bude v předstihu 10 kalendářních dnů oznámeno zahájení prací. Poté bude na základě harmonogramu provádění prací dohodnut rámcový plán kontrolních dnů tak, aby byl zajištěn efektivní výkon dozoru a dohledu ze strany zástupců krajského úřadu a NPÚ Loket.

Účastník řízení (§ 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb.)

Karlovarský kraj, Závodní 353/88, Karlovy Vary, IČ: 70891168

UPOZORNĚNÍ:

1. realizační a případné dílčí projektové dokumentace (jako např. výrobní projekt nové skleněné střechy nad atriem) budou předloženy krajskému úřadu s žádostí o vydání závazného stanoviska.
2. Nadále zůstávají v platnosti podmínky stanovené v předchozích závazných stanoviscích vydaných krajským úřadem týkajících se řešení a stavebních úprav, které nejsou dotčeny předloženou projektovou dokumentací cit. v úvodu tohoto stanoviska nebo v ní nejsou vypořádané (např. podm.č. 3.7 závazného stanoviska čj.26/KR/11-17 o nemožnosti užití typu novodobých svítidel v reprezentačních prostorech části A objektu). Jedná se zejména o podmínky uvedené v závazných stanoviscích čj. 982/KR/10-11 ze dne 30. 9. 2010, čj. 26/KR/11-17 ze dne 29. 7. 2011, čj. 822/KR/16-24 ze dne 12. 12. 2016 a čj. 1103/KR/18-15 ze dne 13. 11. 2018.
3. Sanační opatření - Navržené řešení sanace obvodového zdiva má omezenou životnost, což je uvedeno i v samotném projektu (technická zpráva - sanace s. 20). S ohledem na poměrně náročné řešení, které bylo zvoleno, doporučujeme zvážit jeho úpravu způsobem tradičním, který si nevyžádá tak zásadní úpravy, ale bude vyžadovat určitou průběžnou údržbu, která však bude nutná i v případě zvoleného řešení.

Odůvodnění:

Krajský úřad, odbor kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu (dále jen „krajský úřad“), svým rozhodnutím čj. KK/4/KR/19-20 ze dne 28. 2. 2019 mj. uložil podmínku č. 7 cit.„, *Luxfery navrhované k druhotnému osazení ve vstupním prostoru budou osazeny pouze v té části otevřené arkády, kde lokálně chybí historická dlažba (tři čtvercové plochy). Detail napojení luxferů na historickou dlažbu (např. formou bordury) bude v dostatečném předstihu před zahájením prací s tím spojených předložen krajskému úřadu k ověření správnosti řešení navrženého v projektové dokumentaci.*“ V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že v levé části arkády je historická dlažba dochována v celistvosti a nelze ji tedy lokálně odstranit z důvodu druhotného osazení luxferů. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 19. 3. 2019.

Při obhlídce krajský úřad zjistil, že i v podlaze pravé části (z čelního pohledu) arkády jsou obdobná tři čtvercová pole, kde chybí historická dlažba. Tyto plochy byly překryty iluzivní tapetou věrně napodobující historickou dlažbu. Z uvedeného vyplývá, že luxfery navrhované k druhotnému osazení ve vstupním prostoru budou druhotně osazeny v podlaze obou částí otevřené arkády (vlevo i vpravo - šest čtvercových ploch). Tímto vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti (existence dalších tří ploch v podlaze arkády s chybějící historickou dlažbou), které existovaly v době původního řízení a mají vliv na řešení této otázky (druhotného osazení luxferů v těchto plochách). Dne 21. 3. 2019 vydal krajský úřad rozhodnutí, kterým dle § 100 odst. 3 v souladu s odst. 1 písm. a) cit. ustanovení správního řádu, nařídil z moci úřední obnovu daného

řízení. Rozhodnutí o nařízení obnovy řízení nabylo právní moci dne 15. 4. 2019. Krajský úřad v souladu s § 36 odst. 2 správního řádu oznámil účastníkovi řízení ukončení shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí a vyzval ho k případnému vyjádření. Účastník řízení této možnosti nevyužil. Krajský úřad vydal tedy nové rozhodnutí ve věci, ve kterém upravil znění podmínky č. 7 na základě výše popsanych skutečností a to tak, že vypustil první větu textu této podmínky. Zbývá část rozhodnutí včetně odůvodnění (viz níže) zůstává beze změn.

Je ve veřejném zájmu, jímž je v tomto případě zájem státní památkové péče, aby se luxfery osadily dle možností, resp. Dle jejich dochovaného množství v celkem šesti čtvercových plochách nacházejících se v podlaze venkovních arkád vstupního průčelí objektu.

Krajskému úřadu, byla dne 18. 12. 2018 doručena žádost Karlovarského kraje, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, IČ:70891168, zastoupeného Ing. Jiřím Kovaříkem, bytem Podhorská 746/4, 353 01 Mariánské Lázně, na základě plné moci, která byla udělena do 31. 12. 2018 (dále jen „žadatel“), o vydání závazného stanoviska k projektové dokumentaci pro provedení stavby „Karlovy Vary – Revitalizace objektu Císařských lázní – změna 2“, zpracovatel Ing. Martin Strnad a kolektiv, INTAR a.s., Bezručova 81/17a, Brno, datum 12/2018. Na základě jednání svolaného krajským úřadem bylo dne 11. 2. 2019 podání elektronicky doplněno v rozsahu části projektové dokumentace SO 102.1 – servisní trakt pro stavební povolení z roku 2011.

Po prostudování předložené projektové dokumentace bylo zjištěno, že byla předložena projektová dokumentace k objektu SO 102.1- servisní trakt rašelinového pavilonu. K návrhu úpravy tohoto prostoru se vyjadřoval jako orgán památkové péče Magistrát města Karlovy Vary, oddělení památkové péče (závazné stanovisko čj. 380/OPP/11/Srv ze dne 21. 9. 2011). K tomuto bylo vydáno stavební povolení v roce 2011 – pro část SO 101 (historická budova Císařské lázně) i SO 102.1 (servisní trakt). Od té doby nebyl orgánům památkové péče předložen žádný jiný návrh řešení této části, až nyní v rámci dokumentace provedení stavby. Nyní předložený návrh vychází principiálně z návrhu schváleného orgánem památkové péče v rámci projektové dokumentace pro stavební řízení, ale v důsledku úpravy využití historického objektu, došlo i ke změnám v úpravě tohoto prostoru. Úpravy navržené v této části projektové dokumentace označené jako SO 102.1 servisní trakt týkající se úprav podzemního koridoru spojujícího objekt lázní s Rašelinovým pavilonem tvoří nedílný celek s návrhem celkové obnovy historického objektu obsažené v části SO 101 a dotýkají se ploch a prostorů bezprostředně přiléhajících k objektu národní kulturní památky a tvořících tak její prostředí. Tuto skutečnost promítl do koncipování výroku č.II.

Krajský úřad na základě nutnosti vyjasnění některých bodů/připomínek vyplývajících z větší míry podrobnosti řešení některých stavebních úprav (zejména obnovy výplní dveřních otvorů), svolal jednání za účasti projektanta, zástupců Národního památkového ústavu, ú.o.p. v Lokti a účastníka řízení (investora) dne 8. 2. 2019. Na jednání byly některé připomínky vzájemně vyjasněny a bylo konstatováno, že je nutno s jistotou vyjasnit rozsah plánovaných prací a toto jasně označit v projektové dokumentaci, aby byl jasně a nezpochybnitelně určen obsah podání, ke kterému je závazné stanovisko vyžadováno. Toto bylo učiněno a potřebné podklady byly doplněny dne 11. 2. 2019.

Projektová dokumentace z roku 2018 řeší změnu projektové dokumentace pro stavební povolení z 03/2010 „Karlovy Vary – Revitalizace objektu Císařských lázní“, ke které bylo vydáno stavební povolení, a projektové dokumentace změny stavby před jejím dokončením z 01/2017. Projektová dokumentace navazuje na změnu z 01/2016 a spíše redukuje její rozsah. Hlavní změnou je vypuštění multifunkčního sálu a navazujících provozů ve 2. PP. Vypuštěny jsou

místnosti ve 2. PP v půdorysném průmětu atria. Nově jsou navrženy průchozí a průlezné kanály pod atriem, ve kterých budou vedeny technické instalace objektu. Další drobné dispoziční změny jsou navrhovány v 1. PP až 3. NP zejména v části B – tzv. podkově. Výraznou změnou pak je nový návrh zastřešení atria. V současné době je dvůr zastřešen pomocí ocelových vazníků, dřevěného bednění a asfaltových izolací. Vyvýšená střecha je po obvodě zasklena drátosklem. Návrh počítá s demontáží krytiny vč. bednění a zasklení. Oproti předchozím projektovým dokumentacím z let 2009 - 2016 budou ponechány ocelové vazníky, na které bude ukotvena nová skleněná střecha. Vzhledem k požadavku na venkovní shromažďovací prostor v atriu, střecha bude po obvodě a ve vrcholu otevřená pro přirozené proudění vzduchu. Otvory budou kryty jen pletivem proti zalétnutí ptáků. Změnová dokumentace reaguje na 32 podmínek obsažených v závazném stanovisku krajského úřadu č.j. 822/KR/16-24 ze dne 12. 12. 2016 a jejich velkou část vypořádává. V rámci této změny se bude měnit pouze řešení obnovy interiéru tzv. části B historického objektu označené v projektové dokumentaci jako objekt SO 101 a to bez změn zásahů do vnějších fasád a řešení přípojek sítí.

Dále předložená projektová dokumentace řeší kompletní obnovu objektu za účelem jejího nového využití. Záměr je v předložené projektové dokumentaci popsán následovně: „Urbanisticko-architektonický koncept zůstává v podstatě zachován beze změn, obrys budovy a přístupy k objektu CL zůstávají nezměněny. Novostavba podzemního servisního objektu SO 102.1 na místě demolice podzemní části stávajícího objektu někdejšího Rašelinového pavilonu kopíruje stávající půdorys. Mírná změna je pouze v orientaci příjezdu a příchodu k této budově, přičemž návaznost na ulici Mariánskolázeňskou je zachována beze změn, ale prostor mezi hist. budovou CLKV a Rašelinovým pavilonem řešíme jako jednosměrně průjezdný koridor. V architektonickém pojetí exteriéru hlavní budovy CLKV je zcela důsledně dodržován původní výraz domu. Na hlavních průčelích bude předmětem revitalizace CLKV pouze důsledná oprava omítek, kamenných sloupů a pilastrů, obkladů a veškerých dekorativních prvků. Otvorové výplně – okna, vchodové a balkonové dveře nebudou generálně vyměňovány, nýbrž bude na základě restaurátorské analýzy přístupováno individuálně ke každému kusu. K výměně za repliku bude přikročeno pouze při zjištění nevratného poškození (zkroucené dveřní křídlo apod.) nebo v případě požadavků na požární bezpečnost. Repasovány budou veškeré klempířské a pasířské dekorativní prvky na střechách objektu CLKV (části střech – kopule byly již v nedávné minulosti opraveny – jako samostatná stavebně restaurátorská zakázka – viz výkresová dokumentace). Prostor existujícího nádvoří (původně prostor s pavlačemi pro roznášku van s rašelinou do jednotlivých lázeňských koupelen) bude ponechán bez dalších novodobých konstrukcí. Původní dochované litinové sloupy budou však navraceny ve formě dekorativních artefaktů. Dvoranu zastřešujeme v rámci stávající ocelové příhradové konstrukce sklem.“

Vzhledem ke skutečnosti, jak je již výše uvedeno, že v projektové dokumentaci dodané společně s žádostí o závazné stanovisko dne 18. 12. 2018 byl nově předložen předem neprojednávaný návrh řešení objektu SO 102.1 – servisní trakt, ale i za účelem vyjasnění bodů/připomínek vyplývajících z větší míry z podrobnosti řešení některých stavebních prací (zejména obnovy výplní dveřních otvorů), bylo svoláno jednání za účasti projektanta, zástupců Národního památkového ústavu, ú.o.p. v Lokti a účastníka řízení (investora) dne 8. 2. 2019. Na základě jednání zpracovatel postoupil dne 11. 2. 2019 v elektronické podobě projektovou dokumentaci objektu SO 102.1 – servisní trakt z roku 2011, která byla podkladem pro stavební povolení a zároveň upravil rozsah stavebních úprav, které jsou obsahem tohoto podání (zákresem do výkresu).

V souladu s ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči bylo k dané věci vydáno písemné vyjádření odborné organizace památkové péče, Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Lokti (dále jen „NPÚ“), pod čj. NPÚ-342/819/2019 ze dne 15. 2. 2019

doručené 21. 2. 2019. Ve vyjádření je obnova objektu Císařských lázní dle předložené projektové dokumentace shledána jako přijatelná za určitých podmínek, které jsou promítnuty do podmínek tohoto závazného stanoviska.

Krajský úřad dal účastníkovi možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání závazného stanoviska, který této možnosti využil a dne 27. 2. 2019 podal vyjádření, ve kterém se uvádí k jednotlivým doporučením NPÚ následující:

– K doporučení zachování zděných konstrukcí v prostoru pod koupelnami ve všech podlažích, stejně jako případně objevených pozůstatků původních pohybových mechanismů uvádí, že PD konkrétně řeší úpravu zděných konstrukcí v prostoru pod vanami a v některých případech je nutné konstrukci vybourat z důvodu vedení instalací nebo přístupu do prostoru. Požaduje proto konkretizaci stanoviska dle PD.

K tomu krajský úřad uvádí, že zachování konstrukcí těchto prostor bylo domluveno na technických výborech (např. viz zápis z výboru ze dne 26. 9. 2018; bod 3). Jedná se o technický prostor úzce spjatý s historickým využitím objektu. Vzhledem k tomu, že nositeli kulturně historických hodnot předmětného objektu jsou rovněž provozní části budovy a fragmenty historických mechanismů je důležité minimalizovat zásahy v těchto částech. Předložená PD tuto podmínku částečně naplňuje, nikoliv však jednoznačně. S ohledem na hodnotu těchto prostor je proto nutné na striktním naplnění této podmínky nadále trvat s tím, že je možné v odůvodněných případech, kterými jsou např. vedení nutných sítí, nebo umožnění přístupu do daných prostor, souhlasit s odstraněním konstrukcí v daném místě. Toto stanovisko se promítlo do textu podmínky č. 4 závazného stanoviska.

- K doporučení, aby v dalším stupni projektové dokumentace byl obsažen detail technického řešení (konečná úprava) nově probourávaných zazdívek otvorů pro dopravu van v obvodových stěnách atria uvádí, že řešení zazdívek otvorů je již řešeno v PD. Jedná se o jednoduchou zednickou práci bez složitých detailů a odstavec by stačilo přeformulovat na řešení otvorů s dvířky, kde bude složitější řešení podléhající průzkumu.

K tomu krajský úřad uvádí, že z předložené PD není zřejmé technické řešení osazení dvířek či řešení zazdívky. Z těchto důvodů není možné posoudit skutečný dopad takové úpravy na vnímání zdiva atria. Je proto nutné toto upřesnit v dalším stupni dokumentace.

- K doporučení, aby při umísťování nových svislých rozvodů vody a kanalizace, případně dalších instalací, v části B byly využity stávající montážní otvory rohových přízdívek (sopouchů) v koupelnách opatřené plechovými kryty a následně byly uvedeny do původního stavu dále, že nebudou prováděny nové prostupy do těchto sopouchů z důvodu, že lze využít pro jejich umístění stávající svislé instalace na chodbách s plechovými kryty uvádí, že nelze paušálně zakázat provádění nových prostupů do stávajících sopouchů, jelikož při realizaci lze důvodně předpokládat, že v určitých situacích nebude možné řešit vedení instalací jiným způsobem než zásahem, tj. novým prostupem do sopouchu.

K tomu krajský úřad uvádí, že s ohledem na řešení stávajících instalačních šachet je možné jejich využití pro nové instalace i bez nutných dalších zásahů do nich, aby byly zachovány i tyto prvky.

- K doporučení, že nebude vybourána podlaha v Zanderově sále v celé skladbě, jak je navrženo, ale dojde pouze k demontáži stávajících vlysů, a ani konstrukce pod nimi nebude vybourávána, následně bude zhodnocen její stav po demontáži podlahy a stanoven další postup uvádí, že se jedná o rozbor z jedné sondy, který je pro určení stavu celé podlahy nedostatečný. STP z 11/2018 v šesti sondách zobrazuje stav, kdy vlysy jsou k podkladu kotveny pomocí hřebíků a povrch je poničen. Vzhledem k okolnostem ponechají návrh úpravy podlahy dle PD. V rámci realizace a rozkrytí celé konstrukce bude posouzen stav a upraven návrh. Navrhují tedy ponechat podmínku, ale ve smyslu, že budou odstraněny stávající vlysy a bude zhodnocen stav povrchu pod nimi a na základě vyhodnocení bude zvolen další postup, ale že bude nicméně nutné řešit vedení

instalací – vytápění, MaR, silnoproudé a slaboproudé rozvody – v podlaze nebo ve stěnách, které jsou opatřeny fládrováním a dalšími uměleckými a uměleckořemeslnými prvky.

K tomu krajský úřad uvádí, že za současného stavu poznání není možné vybourání celé konstrukce, resp. skladby podlahy z hlediska památkové péče akceptovat. Pod stávajícími novodobými vlysy je zcela jistě dochována historická vrstva s původní povrchovou úpravou, jejíž technický stav ani míra dochování nejsou známy. Jako taková má však i tato vrstva výraznou výpovědní hodnotu, jedná se o doklad historického řešení, které reagovalo na konkrétní historické využití daných prostor. Ojedinelost daného nálezu je dokladována v analýze zpracované technologickou laboratoří Národního památkového ústavu, kde je mj. uvedeno, že bylo zjištěno, že se jedná o příklad sádrové dusané podlahy. Kamenivem je křemen, živec a úlomky keramiky. Tento typ podlahy se v našich podmínkách vyskytuje poměrně vzácně. U nás byly obvyklejší vápenné podlahy, jak referuje např. článek autorky protokolu Opus pavimentum – historické vápenné maltové podlahy z pohledu materiálového, který byl publikován ve Zprávách památkové péče 2017/77, číslo: 3, str. 260-264. V analogii s vápennou dusanou podlahou se patrně jedná o podlahu připravenou intenzivním dusáním malty na bázi sádry a vhodného kameniva. Povrch podlahy mohl být dekorován různě probarvenou maltou nebo jen povrchovou vrstvou podlahy do podoby pásů, rámců či jiných obrazců. Příklady existence sádrových podlah, dokonce barevně pojednaných lze najít např. v publikaci Practical building conservation. Mortars, renders and plasters. English Heritage, 2011. ISBN-13:9780754645597. Jedná se o velmi cenný nález, který, nemá-li presentován, je žádoucí v maximální míře zachovat in situ². S ohledem na hodnoty této konstrukce není možné akceptovat její kompletní odstranění. Pro zachování sledovaných hodnot je nutné postupovat výše uvedeným způsobem s tím, že po provedení kompletního odkrytí této vrstvy a průzkumu jejího stavu bude navrženo řešení vedení sítí, které poškodí tuto vrstvu v co nejmenší míře..

- K doporučení, aby při odstranění konstrukce stávajícího koridoru byly demontovány všechny prvky označené ve zpracovaném stavebně historickém průzkumu Rašelinového pavilonu jako hodnotné. Vedle prvků nástupní rampy a sklobetonových tvárnic (luxferů), s jejichž demontáží a následným novým využitím PD počítá, jedná se o litinové sloupy včetně překladů zastropení, kolejnice v koridorové chodbě, po kterých byly vyváženy vany s rašelinou, dvoukřídlé dveře z koridorové chodby do manipulační haly včetně kliky a žulové schodiště, aby tyto prvky byly zachovány pro budoucí využití, ideálně v nové konstrukci technologického zázemí, dále, aby byl návrh jejich nového využití v dostatečném předstihu před provedením demolice koridoru předložen zástupcům obou složek státní památkové péče k písemnému odsouhlasení uvádí, že nový objekt „Servisní trakt“ bude veřejnosti nepřístupný a o uplatnění původních prvků je v této čistě technologické části možné uvažovat. Navrhují se nicméně pokusit o uplatnění těchto prvků spíše ve zbývajícím objektu „Rašelinového pavilonu“ který je do budoucna určen pro využívání veřejností. Pevně věří, že jednou pro tento účel bude rekonstruován. Dále uvádí, že na základě ohledání na místě bylo zjištěno, že se nejedná o stávající kolejnice, po kterých se dopravovaly vany s rašelinou, ale jedná se o nosníky, které jsou součástí stropu stávajícího instalačního kanálu propojujícího atrium a Rašelinový pavilón. Tyto údajně kolejnice dokonce směřují do stávajícího nosného ostění vstupního otvoru.

K tomu krajský úřad uvádí, že předmětný koridor je historickou součástí objektu, tvoří bezprostřední prostředí národní kulturní památky. Jedná se o provozní část stavby, která je i přesto, že je řešena čistě utilitárně, nositelem hodnot, pro něž byl objekt prohlášen za nemovitou kulturní památku a následně národní kulturní památku. Odstranění tohoto koridoru je proto nutné vnímat jako určitou ztrátu původní materie, ale s ohledem na stav většiny konstrukcí a nutné úpravy technologického zázemí budovy Císařských lázní, bylo již v minulosti odstranění této části stavby zástupci státní památkové péče odsouhlaseno. Kromě samotných zděných konstrukcí

² Protokol, technologická laboratoř, č. akce 16-19, Císařské lázně, Karlovy Vary, zjištění složení původního povrchu podlahy Zanderova sálu, 12. 2. 2019

však tato část obsahuje i některé samostatné hodnotné prvky, které se zásadním způsobem podílejí na charakteru provozní části stavby a jsou dokladem historického řešení. Proto je nutné jejich zachování. Tento princip, kdy budou některé vybrané prvky koridoru demontovány a následně deponovány či znovu užity, je obsažen i v samotné projektové dokumentaci, netýká se však všech dochovaných prvků. Proto je stanovena výše uvedená podmínka, kde jsou všechny hodnotné prvky uvedeny. Uvedené kolejnice jsou již vyjmuty z výčtu chráněných prvků viz. podmínka č. 1 ve výrokové části II. závazného stanoviska.

- K doporučení, že bude upraveno řešení komínu výdechu vzduchotechniky v prostoru při Rašelinovém pavilonu a bude prověřena možnost vložení komínu do prostoru Rašelinového pavilonu či úprava podoby a půdorysného rozměru komínu, jelikož navržené řešení by znamenalo výrazný zásah do podoby daného plošně památkově chráněného prostředí a ovlivnilo by i vnímání samotné stavby, a že upravený návrh bude v dostatečném předstihu před zahájením těchto prací předložen zástupcům obou složek státní památkové péče k písemnému odsouhlasení se ve vyjádření účastníka řízení uvádí, že k tomuto bodu zaujímají stanovisko z hlediska profese architekta, cit.: „Rašelinový pavilon je nedílná součást Císařských lázní. Jeho památkovou hodnotu považují za naprosto stejnou, jako má budova Lázní. Nic na tom nemění fakt, že Pavilon památkově chráněný není. Při rekonstrukci Lázní se nevyhneme bourání historických konstrukcí. Myslím si, že návrh rekonstrukce je vymyšlený tak, aby bylo bourání co nejméně. Bourat se bude opravdu jenom a pouze v nutných případech, na tom jsme se shodli na společných jednáních. Pokud jsem se zmínil o tom, že návrh rekonstrukce Lázní je postaven tak, aby se bouralo co nejméně, pak jsme naprosto stejný přístup uplatnili i ve vztahu k Rašelinovému pavilonu. Komín pro odvod spalin je proto vedený při fasádě Pavilonu, aniž by se ho nějak dotknul. Jedná se o ocelový plech, šroubovaný na podkonstrukci z ocelových profilů. Uvnitř bude skrytý typový dvouplášťový komín. Lícový plech bude mít černý (tmavě šedý) nátěr shodný s barevným odstínem všech navrhovaných novodobých ocelových konstrukcí v budově Pavilonu i Lázní. To, že bude komín viditelný, je podle mého názoru ta nejmenší cena, kterou platíme za nutnost jeho instalace. Na první pohled je zde vidět, že je to novodobý prvek, který má jistě nějaký účel. A ten vyjde velice rychle najevo při pravidelných předepsaných zkouškách dieselagregátu. Rašelinový pavilon považují za technologickou budovu. Bylo to technické zázemí budovy lázní a její uspořádání vycházelo z technologie provozu. Vertikální prvek v podobě komína vedeného při fasádě je naprosto běžný a typický pro tento typ staveb. Samozřejmě, že zde před sto lety nebyl, nicméně si ho zde můžeme bez problémů představit a automaticky ho brát jako součást nějaké technologie, o které třeba v tuto chvíli vůbec nic nevíme. Podle mého názoru nový komín nikterak nedegraduje Pavilon, ani panoráma břehu řeky. Dál bych chtěl zmínit variantu, kdy bychom vedli komín v interiéru Pavilonu. Naprosto nemám problém s tím, aby byl odvod spalin (průměr 400 mm) vedený interiérem Pavilonu. Jak už jsem zmínil výše, považuji ho za technologickou budovu, ke které takové prvky prostě patří, a nikdo se nad nimi nepozastavuje. Navíc tudy povedou přiznaná vzduchotechnická potrubí (průměr 300 mm). Jde tu jenom o míru zásahů do historických kleneb ve stropěch. Pokud se jedná o prostupy v klenbách pro VZT, těm se nevyhneme. Zde je potřeba zmínit (teoretickou) možnost vést i toto potrubí venkem po fasádě, ale to bychom tu neřešili jeden komín, ale hned několik dalších a tato varianta je samozřejmě nepřijatelná. Pokud bychom tedy vedli odvod spalin interiérem, znamená to prostupy navíc, a to v historickém stropě nad 1. PP, nad 1. NP a nad 2. NP včetně střešního souvrství. Hlavice komína pak podle předpisu končí 1 m nad atikou. Po zvážení všech skutečností jsem dal přednost variantě, kdy je odvod spalin řešený jako venkovní, podél fasády Pavilonu. Tento soliterní útvar v sobě podle mého názoru může evokovat důvěrně známou situaci, kterou známe z jiných historických výrobních a technologických staveb. Pár narychlo posbíraných fotek příkladů těchto staveb jsem připojil. Obě varianty trasy komína považujeme za technicky řešitelné a přijatelné, nicméně trasu v exteriéru upřednostňujeme. Konečné rozhodnutí památkářů samozřejmě akceptujeme. Děkuji za Váš čas. Ing. arch. Pavel Šlejhar.“ Dále k danému bodu uvádí, že z

pohledu rozdělení objektu Rašelinového pavilonu na etapy SO 102.1 Rašelinový pavilon a SO 102.2 Rašelinový pavilon je lepší komín realizovat nezávisle na zásahu do SO 102.2. V rámci PD se snaží minimalizovat zásahy do nadzemní části objektu a porušovat stávající konstrukce. Do objektu zasahují pouze realizací zásobovacího výtahu, který je nutný pro provoz objektu Císařských lázní. Objekt komína od náhradního zdroje může být postaven nezávisle. Takto je záměr nastaven již od dokumentace pro stavební povolení z 2011. Navíc ve stanovisku „Oddělení památkové péče Magistrátu města Karlovy Vary“ 380/OPP/11/Srv není podmínka k dořešení komínového tělesa, tudíž je odsouhlaseno. Je možné zvážit redukci mohutnosti komínového tělesa.

K tomu krajský úřad uvádí, že navržené řešení – osazení pohledově rušivého a plechového výdechu/komínu dieselaagregátu by znamenalo výrazný negativní zásah do prostředí národní kulturní památky a ovlivnilo by i vnímání samotné stavby, objekt Rašelinového pavilonu byl architektonicky koncipován tak, aby pohledově „splynul“ s objektem Císařských lázní. Nebyl a není řešen jako industriální architektura, naopak jeho vnější plášť byl architektonicky řešen tak, aby působil jako skutečný „pavilon“ a nepůsobil rušivě v kontextu okolní honosné zástavby v historizujícím stylu. Těleso komína o průměru 500 mm zasahující do výšky nad atiku střechy pavilonu by se uplatňovalo v pohledech na objekt pavilonu i samotný historický objekt lázní. Je nutno prověřit alternativní možnosti jeho vyvedení/umístění – např. vyvedení v šachtě -1,733 nebo umístění do interiéru Rašelinového pavilonu (kout K/25) a vyvedení nad střechu v komínku ukončeném zároveň s atikou pavilonu. K připomínce, že komínové těleso bylo již odsouhlaseno orgánem památkové péče Magistrátu města Karlovy Vary ZS čj. 380/OPP/11/Srv ze dne 21. 9. 2011 uvádíme, že tehdy předložená projektová dokumentace (DSP 9/2011, výkresy č. 15a a 15b) řeší komínové těleso ve výšce cca do poloviny stěny objektu. V nyní předložené projektové dokumentaci (DPS 12/2018, výkres č. 118 Návrh – Řez T-T) komínové těleso převyšuje výšku střechy rašelinového pavilonu. V projektové dokumentaci pro stavební povolení, v části týkající se novostavby servisního objektu je sice uvedeno, že výfuk spalín DA bude ukončen min. 2 m nad povrchem (DSP 03/2010, profese DA + technologie, výkres 3), ale novostavba servisního objektu byla tehdy krajským úřadem zamítnuta jako celek.

Budova tzv. Císařských lázní byla prohlášena nařízením vlády č. 50/2010 Sb. za národní kulturní památku a je situována na území městské památkové rezervace Karlovy Vary prohlášené nařízením vlády České republiky č. 430/2017 Sb. ze dne 6. 12. 2017 o prohlášení vybraných částí měst Františkovy Lázně, Cheb, Karlovy Vary a Mariánské Lázně a obce Valy s lázeňskou kulturní krajinou za památkové rezervace a o změně nařízení vlády č. 443/1992 Sb., o prohlášení území historického jádra města Františkovy Lázně. Prohlášení za národní kulturní památku koresponduje s nominací lázeňských center měst Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně na zápis do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tento fakt dostatečně ilustruje mimořádný kulturně historický význam Císařských lázní v jejich celoevropském kontextu.

Budova byla postavena v letech 1893 – 1895 dle plánů známých vídeňských architektů Ferdinanda Fellnera a Hermana Helmera. Jedná se o monumentálně řešenou lázeňskou budovu v historizujícím slohu francouzské renesance s dobovým vybavením, velkoryse koncipovanými uměleckořemeslnými prvky a výzdobou s těžištěm v reprezentativním předním traktu a s koncepčně vytríbeně řešeném navazujícím podkovovitým provozním lázeňským traktu obepínajícím vnitřní dvoranu sloužící obslužnému provozu. Budova včetně svého technického vybavení patřila ke špičkovým realizacím své doby s přímými odkazy na realizace ve francouzských světově proslulých lázních. Stejně jako honosně pojatý exteriér je bohatě zdobený i interiéř budovy, kde se uplatnil vedle neorenesančního dekoru rovněž již secesizující detail. Součástí mobiliáře jsou velmi hodnotné obrazy s vedutami Karlových Varů či žánrovými výjevy

a další malířská a štuková výzdoba. Nachází se zde řada velmi hodnotných detailů uměleckořemeslného charakteru (táflování, keramické obložení, vitráže, mříže, kování, dveřní štítky, ad.).

Díličními stavebními úpravami objekt prošel na přelomu 40. a 50. let 20. stol. památková hodnota daného objektu spočívá nejen ve vlastním architektonickém konceptu, v dispozičním uspořádání, pravidelném a také mnohačetném opakování některých prvků (koupelny, předsíně, vybavení apod.), ale i v dochovaných původních uměleckořemeslných prvcích a dílech výtvarného umění. Vyzdvihnout je nutno míru dochování autentických prvků jak ve fasádách, tak i v interiéru, a to včetně dokladů technologie původního lázeňského provozu. Od roku 1994, kdy došlo k definitivnímu uzavření provozu, byl objekt využíván pouze v omezené míře. Jeho využívání v posledním desetiletí spolu s utilitárními zásahy posledního půlstoletí zavinilo ztrátu početné významné části autentických prvků. Budova byla postupně vyklizena, v neporušeném stavu zůstaly pouze společenské místnosti a přilehlé prostory vstupního křídla a císařská lázeň. Při vyklizení byly v lázeňské části objektu, kromě obvodových chodeb, z větší části odstraněny omítky, keramické obklady a dlažby. Veškeré balneologické zařízení včetně deseti vodních nádrží ve druhém patře bylo včetně rozvodů demontováno a odvezeno bylo i zbylé původní nábytkové vybavení. Vedle nehodnotných konstrukcí, zbytků utilitárních úprav posledního půlstoletí, byly odstraněny i zbytky obslužného ochozu ve dvoraně s litinovými sloupy a další pozůstatky původního technického zařízení. K dalšímu poškození došlo vlivem havárie požárního hydrantu na konci roku 2009. Postiženy havárií byly interiéry v pravé části vstupního traktu - při nároží situované salony ve všech třech nadzemních podlažích vč. části tzv. Zanderova sálu a také nejnáročněji uměleckořemeslně řešená tzv. Císařská lázeň s převlékárnou a odpočinkovým salonem.

V prostoru tzv. dvorany/atria jsou patrné relikty původního lázeňského provozu, který spočíval v unikátně řešené dopravě dřevěných van s rašelinou z tzv. rašelinového pavilonu do jednotlivých koupelen s využitím konstrukce pavlačových ochozů pro transport van se slatinou a ocelové konstrukce věže parního výtahu. Po obvodu dvorany vede v půdorysné stopě demontovaných pavlačových ochozů pro rozvoz van se slatinou souběžný kanál procházející do suterénu hlavního křídla, v němž byla uložena potrubní vedení, a na jehož obvodu stojí zbylé litinové sloupy s přílozkami, v současné době jen provizorně kotvené. V ose spojovací chodby jsou patrné zbytky základu ocelové věže výtahu, původně na parní pohon. Z uvedeného vyplývá, že nositeli hodnot objektu nejsou pouze reprezentativní, honosně pojaté místnosti, ale i samotné koupelny a dokonce i čistě provozní části budovy. Společně tvoří jeden celek, který v případě absence jedné z těchto částí nebude úplný. Hodnota objektu spočívá právě ve skutečnosti, že zde jsou všechny tyto složky zachovány v poměrně autentické podobě.

Technický stav objektu odpovídá skutečnosti, že v posledních desetiletích byl využíván pouze v omezené míře. To se spolu s utilitárními zásahy posledního půlstoletí projevilo na ztrátě některých autentických prvků, střešní plášť byl několikrát opravován, ovšem s ponecháním řady problematických míst. V nedávné době došlo k vyklizení objektu, tehdy byly také demontovány vedle mladších nehodnotných konstrukcí i pozůstatky původního ochozu ve dvoraně s litinovými sloupy. K nejzávažnějšímu poškození však došlo vlivem zanedbání údržby a havárie hydrantu a následným zatečením v roce 2010. Havárií byly postiženy nejzdobněji řešené interiéry (v pravé části při nároží situované salony ve všech podlažích, část tzv. Zanderova sálu, tzv. Císařská koupelna s převlékárnou a odpočinkovým salonem). Výzdoba interiérů, narušená havárií se skládá z pevně zabudovaných prvků štukové výzdoby stěn a stropů se sádrovými prvky s fládrovými povrchy, z ornamentálních výmaleb stěn, z ploch řešených v umělém mramoru a ze vsazených dřevěných konzolových prvků a dále z prvků primárně demontovatelných, tedy závěsných obrazů, tapet a dřevěného fládrovaného či dýhovaného obložení stěn. Sanační práce byly ukončeny, obrazy byly demontovány, také části obložení, které je tvořeno reliéfně

zdobenými kazetami vsazenými do rámců, které jsou připevněny na stěny jednotlivých místností. V posledních třech letech byly dle PD, jejíž změna je nyní posuzována, opraveny dílčí části střechy.

Z hlavního objektu Císařských lázní z atria (dvorany) se koridorovou chodbou vstupuje do prostoru suterénu (objekt SO 102.1 servisní trakt – 1. PP suterén). Přední část pavilonu je rozvinuta šířkově, je zaklenutá jako ostatní prostory valenými klenbami do travers. Středem prochází podvlak s I profilem dozděným ke klenbám, který je podpírán litinovými sloupy s toskánskými hlavicemi a projmutými vzpěrami – celkem je zde vloženo 7 nosnými litinových sloupů. Prostor, který původně sloužil jako manipulační hala s odvozem a přívozem van naplněných rašelinovou směsí ke koupelím, byl prosvětlen velkými střešními světlíky, které se z větší části zachovaly také původní. Byly vytvořeny jako jeden kus odlitím z prefabrikovaného betonu a zaskleny jsou původními luxfery. Pod podlahou se nachází druhý suterén s jímkami, kam byla vypouštěna voda z již použitých rašelinových lázní. Použitá rašelina se odvážela esovitě stočenou rampou, do níž je veden přístup v severozápadní části manipulační haly. Dveře jsou novodobé plechové. V jihozápadní části prostoru je prostup se schodištěm do spodního suterénu. Do původně zcela otevřeného prostoru manipulační haly byly novodobě vestavěny jednotlivé oddělené prostory kyslíkárny, kompresorovny, skladů apod. V prostoru kyslíkárny došlo k částečnému vybourání původního světlíku a jeho nahrazení novou valbovou stříškou s prosklenou konstrukcí. Vybavení kyslíkárny i ostatních provozních částí je již novodobé, včetně zavěšených rozvodů, které celý prostor značně degradovaly.

V současné době předkládaná dokumentace ve stupni pro provedení stavby navazuje na předchozí stupně projektové dokumentace. Některé aspekty plánované rekonstrukce byly průběžně se zástupci orgánu památkové péče konzultovány. V nově předloženém stupni projektové dokumentace je zapracována většina podmínek závazného stanoviska ke změně stavby před dokončením č.j. 1103/KR/18-15 ze dne 13. 11. 2018. Oproti předchozímu stupni projektové dokumentace z 08/2018 řeší tato dokumentace plánovanou celkovou opravu objektu v mnohem větší podrobnosti. Právě řešení konkrétních detailů či jednotlivých druhů stavebních úprav, které nebyly řešeny v předchozích stupních projektové dokumentace, nebo jsou nyní řešeny ve větší podrobnosti se týkají podmínky uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí.

Krajský úřad při posuzování věci, resp. předložené projektové dokumentace vycházel z výše citovaného vyjádření NPÚ Locket, znalosti místa, ze závěrů z jednání technických výborů, z dříve vydaných závazných stanovisek orgánu památkové péče k obnově objektu Císařských lázní, ze stavebně historického průzkumu (zpracovatel Ing. arch. Miloš Haase, červen 2009, doplněno březem 2011), z mezinárodních dokumentů o ochraně kulturního dědictví (Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví, Národní památkový ústav 2007) a z odborné literatury (Dana a Zdeněk Roubínkovi, Historismus v architektuře Karlových Varů, Karlovarské muzeum 1995; Anna Zídková, Fellner a Helmer v Karlových Varech, Karlovarské muzeum 1996; Lubomír Zeman, Karel Kuča, Památky Karlovarského kraje, Karlovarský kraj 2006; Lubomír Zeman, Císařské lázně Karlovy Vary, Karlovarský kraj 2009; Lubomír Zeman, Karel Kuča, Věra Kučová, Západočeské lázně vybrané k nominaci na zápis do Seznamu světového dědictví UNESCO, Karlovarský kraj 2009;

Lázně a lázeňství v České republice v kontextu světového vývoje lázeňství“ (Lubomír Zeman a kolektiv, 2006–2009).

Je nutno zdůraznit, že stav poznání kulturně historických hodnot národní kulturní památky se od roku 2010 výrazně prohloubil a dále se prohlubuje. V souvislosti s nominací lázeňské části města Karlovy Vary k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO v rámci nominace „Významné

lázně Evropy“ byly zpracovávány dílčí podklady a z vyhodnocení evropských minerálních lázní a ze srovnání jednotlivých lázeňských objektů jednoznačně vyplynulo, že objekt Císařských lázní je svým řešením a stupněm dochování naprosto ojedinělým objektem svého typu ve světovém měřítku. Zvláštní a ojedinělou hodnotou jsou zejména dochované dispoziční řešení („věnec“ koupelen a před síní v podkovovitém traktu) a relikty lázeňského provozu technologické a technické povahy. Na základě výše uvedeného krajský úřad stanovil v závazném stanovisku zejména podmínky, jejichž cílem je ochránit a zachovat maximum autentických prvků a konstrukcí národní kulturní památky při umožnění využití, které bylo z hlediska památkové péče akceptováno od stupně studie využití objektu. Část podmínek byla projednána s účastníkem řízení na jednání dne 8. 2. 2019. Podmínky obsažené v tomto závazném stanovisku vycházejí ze současného poznání výše popsaných kulturně historických hodnot a jsou stanoveny s cílem tyto hodnoty zachovat nebo eliminovat negativní dopady navrhovaných zásahů na tyto hodnoty při umožnění navrhovaného využití objektu. Krajský úřad vycházel ve svých úvahách z ust. § 9 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, kde je mj. uvedeno, že v závazném stanovisku stanoví orgán státní památkové péče podmínky k zabezpečení dalšího zachování kulturní památky a její ochrany (písm. a), k zajištění jejího vhodného využití z hlediska jejího celospolečenského přínosu (písm. b) a v neposlední řadě i k zajištění kvality a hospodárnosti všech přípravných a prováděcích prací obnovy (písm. c). Uvažování a rozhodování krajského úřadu bylo složité, neboť na jedné straně je nutno požadovat zachování všech složek tvořících ony výše popsané kulturněhistorické hodnoty, ale na druhé straně konverze využití památky odsouhlasená orgány památkové péče již v roce 2009 nutně generuje dopady na tyto hodnoty umocněné nutností respektovat normy protipožárního zabezpečení. Cílem uvažování krajského úřadu bylo tedy co možná nejvíce omezit dopad nutných stavebních úprav generovaných novým využitím objektu na dané hodnoty, jelikož úplně eliminovat tyto dopady nelze. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o konverzi velice specifického a utilitárního objektu, který již však nemůže sloužit svému původnímu účelu, nebylo možné eliminovat naprosto všechny negativní dopady na kulturně historické hodnoty objektu. Krajský úřad však ve svých úvahách zohlednil skutečnost, že bez umožnění nového smysluplného a ekonomicky únosného využití objektu, které se hledalo velice těžce, by pokračovala degradace objektu a úbytek památkových hodnot.

Odůvodnění podmínek uvedených v tomto závazném stanovisku:

I. část výroku

AD 1) Tato podmínka vyplývá z ustanovení § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči. Byla obsažena již v předchozím závazném stanovisku čj. 822/KR/16-24.

AD 2) V rámci rekonstrukce bude stavba analyticky rozkrytá, s ohledem na hodnoty objektu bude proto nutné dostatečné vytěžení všech informací, které budou dalším podkladem pro řešení obnovy památky. Tento požadavek vychází z příslušné metodiky Národního památkového ústavu coby odborné organizace státní památkové péče³.

AD 3) V předložené projektové dokumentaci je problematika výplní dveřních otvorů řešena ve třech elaborátech – v architektonickostavební části - „D-Dveře, číslo výkresu 3 a v projektové dokumentaci restaurátorských prací – v části dokumentace „Y – specifikace-soupis prvků“ a pasportu uměleckých a umělecko řemeslných prvků – „A-dveře“. Aby bylo možno zjistit podobu, stav dveří a návrh na jejich obnovu, je nutno nahlížet do těchto tří dokumentů, což je zdoluhavé, nepřehledné a uživatelsky velice nekomfortní i pro zhotovitele. Proto je nutno informace uvedené v těchto třech dokumentech převést do jednoho dokumentu. Předložená projektová dokumentace dále neobsahuje konkrétní návrh úprav stávajících historických výplní,

³ Viz: RAZÍM, V. a kolektiv, *Operativní průzkum a dokumentace historických staveb*, Praha 2005

u nichž je uvedeno „povýšení protipožární odolnosti“. Není proto možné posoudit skutečný dopad plánovaných úprav na hodnotu těchto prvků, které jsou nedílnou součástí stavby a představují hodnotné řemeslné prvky z doby výstavby objektu. Teprve na základě upřesnění konkrétních stavebních úprav na předmětných prvcích bude možné rozhodnout o jejich vhodnosti. V opačném případě (pokud by zásah znamenal příliš razantní zásah do matérie těchto prvků) bude nutné tyto prvky opatrně demontovat a nahradit přesnou kopií s odpovídajícími protipožárními vlastnostmi. Otázka povýšení vybraných dveřních výplní na protipožární odolnost byla opakovaně diskutována na technických výborech. Navržené možné zachování původních výplní je nutno z hlediska památkové péče uvítat, je však nutné zodpovědně posoudit konkrétní úpravy, které s tím budou spojeny. V případě nutnosti příliš razantních zásahů do samotných historických výplní, které by negativně ovlivnily jejich podobu, autentičnost a vypovídací schopnost, bude nutno postupovat jiným způsobem.

AD 4) Zachování konstrukcí těchto prostor bylo domluveno na technických výborech (např. viz zápis z výboru ze dne 26. 9. 2018; bod 3). Jedná se o technický prostor úzce spjatý s historickým využitím objektu. Vzhledem k tomu, že nositeli kulturně historických hodnot předmětného objektu jsou rovněž provozní části budovy a fragmenty historických mechanismů je důležité minimalizovat zásahy v těchto částech. Předložená projektová dokumentace (dále také jako jen „PD“) tuto podmínku částečně naplňuje, nikoliv však jednoznačně. S ohledem na rozsah předložené PD a hodnotu těchto prostor je proto nutné na striktním naplnění této podmínky nadále trvat.

AD 5) Žádné dosud zpracované podklady neobsahují přesný, úplný a hlavně aktuální soupis dochovaného historického kování. Vzhledem k tomu, že i historické kování se podílí na hodnotě jednotlivých prvků a přeneseně i na hodnotě celého objektu, je nutná jeho repase a znovu osazení na vybrané výplně. V předložené PD v části Y.2 – SPECIFIKACE – SOUPIS PRVKŮ – B KOVÁNÍ (s. 1-1) je pod poznámkou uvedeno: „*množství prvků kování převzato z dokumentace 2009 – uvedeno jen pro informaci, v rámci pasportu 2016 nebylo aktualizováno – viz. technická zpráva*“ (TZ s. 3-4).

AD 6) Navržená podoba skleněných stěn v části A nereflektuje skutečnost, že jsou umístěny do reprezentativního prostoru, který má konkrétní výraz, jemuž jsou podřízeny všechny prvky. Tento princip je pro dané prostory určující. Navržené utilitární řešení předmětných stěn bez architektonického detailu je proto nevhodné. Dochází rovněž ke kolizi navrženého členění s některými prvky historického obložení stěn. Takto řešené konstrukce by v dané části stavby působily značně rušivě. Je proto nutné jejich řešení upravit. Princip skrytí utilitárních nosných konstrukcí byl v části A užit již historicky (viz např. ocelové konstrukce sloupů v Zanderově sílu a přilehlých prostor) a je nutné jej zachovat i nadále. Navržené čistě utilitární řešení vložených nových stěn je možné akceptovat v části B, kde již historicky byly některé technické konstrukční prvky příznány.

AD 7) Předložená PD neřeší detail napojení luxferů na dlažbu. Vzhledem k tomu, že však právě tento detail bude stěžejní pro vnímání tohoto prvku v historické dlažbě a přeneseně bude mít zásadní vliv na celkový výraz tohoto prostoru, je nutné mu věnovat patřičnou pozornost.

AD 8) Předložená PD neobsahuje konkrétní podobu oken osazovaných do atria. Není proto možné posoudit skutečný dopad jejich osazení na výraz fasády směrem do atria. Vzhledem ke skutečnosti, že právě výplně otvorů jsou jedinými prvky v této fasádě, je jejich konkrétní řešení pro celkové vyznění fasády zásadní. Je proto nutné vyvarovat se všech nevhodných detailů, které by mohly mít negativní vliv na výraz dané fasády. Může se týkat příliš masivních rámců, nevhodné profilace či nevhodného detailu osazení ve fasádě. Tento požadavek vyplývá z § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, ze kterého vyplývá, že o obnově kulturních památek může orgán památkové péče rozhodovat v rámci správního řízení ve věci vydání závazného stanoviska k navrhovaným stavebním úpravám.

AD 9) Z předložené PD není zřejmé technické řešení osazení dvířek či řešení zazdívký. Z těchto důvodů není možné posoudit skutečný dopad takové úpravy na vnímání zdiva atria. Je proto nutné toto upřesnit v dalším stupni dokumentace. Konečné řešení bude navrženo na základě průzkumu podoby řešení otvorů zjištěné po jejich opětovném vybourání.

AD 10) V otázce řešení odvlhčení objektu vycházel NPÚ z odborného posouzení, které zpracoval Ing. Pavel Šťastný Csc. Tento posudek k původnímu návrhu sanace byl přílohou našeho vyjádření k přechozímu stupni PD. Ze znění předmětného posudku vyplývalo, že základní princip způsobu odvlhčení objektu odpovídá míře zatížení objektu i historicky užitému způsobu odvlhčení. Problematické však byly některé navržené materiály či konkrétní způsob řešení. V novém stupni PD byl návrh sanace částečně upraven v duchu zmíněného posouzení. Nadále však trvá, že navržené zářezy odvětrávacího potrubí dutinové podlahy, jehož funkčnost byla v posudku zpochybněna, budou mít negativní dopad na únosnost a stabilitu narušeného historického zdiva. Proto by pro odvětrání navrženého systému měly být v maximální možné míře preferovány stávající sopouchy.

AD 11) Tato podmínka byla obsažena i v předchozích závazných stanoviscích krajského úřadu. Z předložené PD nelze posoudit, zda je zcela naplněna. I tyto technické části a prvky předmětné stavby patří mezi sledované hodnoty, pro něž byl objekt prohlášen za kulturní památku a následně za národní kulturní památku. Jejich zachování a případné doplnění chybějících detailů je proto nutné.

AD 12) V souladu s předchozí podmínkou je nutné zachovat i tyto prvky. S ohledem na řešení stávajících instalačních šachet je možné jejich využití pro nové instalace i bez nutných dalších zásahů do nich.

AD 13) Z předložené PD není přesné umístění nových tras instalací či nově vkládaných prvků požárně bezpečnostního řešení vyčíst. Není proto možné posoudit, zda nejsou případně v kolizi s historicky cennými vrstvami omítek či prvky umělecko-řemeslné výzdoby. Vzhledem k tomu, že právě tyto prvky se podílejí na kulturně historické hodnotě objektu, je nutné jejich případnému poškození předejít. To však nebude možné bez podrobného upřesnění konkrétních nových zásahů.

AD 14) Řada zařízení a prvků nacházejících se v objektu Císařských lázní je historických a má svoji kulturně historickou hodnotu a je nutno je nějakým způsobem zachovat, nejlépe in-situ jako pozůstatek historického „fungování“ lázeňského objektu. Vzhledem ke skutečnosti, že v projektové dokumentaci není blíže specifikováno, co vše je obsaženo v pojmu „veškerá technická zařízení“ (viz s. 12 Technická zpráva SO 101) a v současné době je řada technických zařízení skryta, takže nelze jejich hodnotu posoudit, budou jednotlivá technická zařízení či technické prvky posouzeny zahájením demontáží.

AD 15) Prvky kamerového systému a místního rozhlasu jsou novodobé a pohledově rušivé a je žádoucí jejich počet v památkově nejhodnotnějších částech objektu redukovat a jejich umístění volit tak, aby se tyto prvky co nejméně uplatňovaly.

AD 16) Za současného stavu poznání není možné vybourání konstrukce podlahy z hlediska památkové péče akceptovat. Pod stávajícími novodobými vlysy je dochována historická vrstva s původní povrchovou úpravou, jejíž technický stav ani míra dochování nejsou známy. Jako taková má však i tato vrstva výraznou výpovědní hodnotu, jedná se o doklad historického řešení, které reagovalo na konkrétní historické využití daných prostor a v rámci republiky se jedná o ojedinělý nález (viz již zmiňovaný posudek zpracovaný technologickou laboratoří Národního památkového ústavu). S ohledem na hodnoty této konstrukce není možné akceptovat její odstranění. Pro zachování sledovaných hodnot je nutné postupovat výše uvedeným způsobem.

AD 17) Stávající hodiny pocházející patrně z období 50. let 20. století mají již svou památkovou hodnotu jako doklad o vývoji užívání objektu, proto je nutné, bude-li to možné, je opravit a zachovat, popř. nahradit replikou hodin, jejichž podoba bude vycházet z historické ikonografie.

AD 18) Historická dlažba je památkově hodnotným prvkem, který je nutno zachovat a použít na jiném místě v objektu.

AD 19) Historické dřevěné obložení je památkově hodnotným prvkem interiéru. Po havárii v roce 2009 byl dřevěný obklad demontován a uložen v objektu. Na základě posouzení jeho stavu bude rozhodnuto, zda a v jaké míře je možno ho opětovně osadit, popř. doplnit replikami.

AD 20) Znovuosazení litinových sloupů by mělo co nejvíce vycházet z historického stavu co se týče typu i umístění sloupů. Historicky tvořily spodní řadu menší sloupy, které nesly ochoz, na kterém byly umístěny sloupy vyšší. Konkrétní místa pro jejich opětovné osazení v atriu by měla odpovídat jejich historickému umístění.

AD 21) Výraz fasády objektu i reprezentativních prostor interiéru jsou určovány množstvím umělecko-řemeslných prvků. S ohledem ke skutečnosti, že součástí zamýšlené opravy budou i tyto kamenné a štukové prvky a že jsou součástí stavby s vysokými kulturně-historickými hodnotami, která je evidována v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, musí navrhované práce provádět odborník s povolením k restaurování Ministerstva kultury ČR ve smyslu zákona o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Podmínka vymezuje základní kritéria pro stanovení prvků, jejichž obnova musí proběhnout ve formě restaurování. Na základě § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči musí být obnova kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi, prováděna ve formě restaurování. Samozřejmě záleží na rozhodnutí investora, zda bude obnovovat i další prvky formou restaurování, i když tyto orgány památkové péče nevyžadují.

AD 22) Kromě samotného barevného řešení jednotlivých částí průčelí bude mít na podobu objektu zásadní vliv i konkrétní způsob opravy fasádních omítek. Na míře autenticity stavby se podílí i dochované historické omítky, a to především svoji strukturou a materiálovým složením. Z tohoto důvodu je nutné odstraňování těchto omítek minimalizovat. Akceptovat je lze pouze v nezbytném rozsahu, např. v případě nevratně narušených omítek, či novodobých materiálově nevhodných doplňků. Dochované historické omítky je nutné vnímat rovněž jako určitý typ pramene, jsou nositelem informací, které jsou důležité pro pochopení stavebního vývoje stavby, jeho podoby a pro zvolení správného postupu při jeho obnově. Základním principem je užití takových stavebních materiálů a technologických postupů, které byly použity při výstavbě a následné údržbě jednotlivých objektů. Jedině tímto způsobem je možné udržet autentický výraz stavby a zároveň zaručit delší životnost konstrukcí při uchování jejich památkové hodnoty. Předvedení vzorků různých typů omítek je nezbytné pro ověření, zda navrhované postupy jsou správné a v souladu s požadavky památkové péče na vzhled omítek. Zpracovaný vzorek provedení prokáže, že byla zvolena technologie a způsob provedení, jaké předpokládá projekt. Jde o složitě uchopitelnou problematiku a správní orgán si musí nejdříve na vzorku ověřit, že prováděcí firma je schopna pochopit hloubku problematiky a práce přiměřeně těmto problémům a nárokům odboru památkové péče realizovat.

AD 23) Předložená PD neobsahuje konkrétní návrh rozsahu výměn a postupu opravy předmětné konstrukce. Samotná PD zpracování podrobného návrhu předpokládá. Bez předložení konkrétního návrhu nebude možné posoudit skutečný dopad takových úprav na historickou podobu a hodnotu objektu.

AD 24) Umístění plošiny ve vestibulu bylo již zamítnuto v závazném stanovisku krajského úřadu čj 26/KR/11-17 ze dne 29. 7. 2011. Dle sdělení projektanta bylo již nové řešení nalezeno a plošina má být umístěna v prostoru navrhované pokladny.

AD 25) V technické zprávě je uvedeno, že o těchto „úkazech“ budou vždy informováni „TDI, AD a případně orgány památkové péče“. Protože může dojít k objevu památkově hodnotných situací a prvků, které je nutno dokumentovat a vyhodnotit, je nutno přizvat vždy i zástupce obou složek památkové péče, aby posoudili jeho význam a hodnotu z hlediska památkové péče.

AD 26) Žula hnědavého a okrového zbarvení se v Karlových Varech historicky používala k zádlažbě chodníků a komunikací.

AD 27) V průběhu přípravy projektové dokumentace byly na objektu zjištěny nové skutečnosti, které však nejsou ve zpracovaném SHP nikterak podchyceny. Jejich vyhodnocení je však pro plánovanou obnovu stěžejní a bez něho nebude možné některé aspekty obnovy zdárně dokončit. Dopracování stavebně historického průzkumu ještě před započítím prací je nezbytně nutným předpokladem pro zdárný průběh obnovy a nalezení dlouhodobě funkčních řešení.

AD 28) Kromě samotných konstrukcí, materiálů, jednotlivých prvků a detailů se na autentickém působení stavby výrazným způsobem podílí i konkrétní barevnost. Z tohoto důvodu je nutné provést průzkum za účelem určení historické barevnosti jednotlivých prvků i jejího vývoje v čase a na jeho základě určit konkrétní barevné řešení, které bude odpovídat historickému stavu. Jedná se o složitě uchopitelnou problematiku a orgán památkové péče musí nejdříve na vzorcích ověřit, že prováděcí firma je schopna pochopit „hloubku problematiky“ a práce přiměřeně těmto problémům a nárokům oboru památkové péče realizovat.

AD 29) Podmínka byla stanovena z důvodu umožnění výkonu dozoru krajského úřadu (§ 28 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči) a odborného dohledu Národního památkového ústavu (§ 32 odst. 2 písm. g) cit. zákona při provádění obnovy.

II. část výroku

AD 1) Předmětný koridor je historickou součástí objektu a jedná se o provozní část stavby, která je i přesto, že je řešena čistě utilitárně, nositelem hodnot, pro něž byl objekt prohlášen za nemovitou kulturní památku a následně národní kulturní památku. Odstranění tohoto koridoru je proto nutné vnímat jako určitou ztrátu původní matérie, ale s ohledem na stav většiny konstrukcí a nutné úpravy technologického zázemí budovy Císařských lázní, bylo již v minulosti odstranění této části stavby zástupci státní památkové péče odsouhlaseno. Kromě samotných zděných konstrukcí však tato část obsahuje i některé samostatné hodnotné prvky, které se zásadním způsobem podílejí na charakteru provozní části stavby a jsou dokladem historického řešení. Proto je nutné jejich zachování. Tento princip, kdy budou některé vybrané prvky koridoru demontovány a následně deponovány či znovu užity, je obsažen i v samotné PD, netýká se však všech dochovaných prvků. Proto je stanovena výše uvedená podmínka, kde jsou všechny hodnotné prvky uvedeny.

AD 2) Stříška se bude pohledově uplatňovat na vnějším plášti rašelinového pavilonu a proto je nutno její podobě věnovat pozornost (výkres č. 113 Návrh – Řez A-A – Objekt SO 102.1). Daná podmínka byla již stanovena v závazném stanovisku Magistrátu města Karlovy Vary čj. 380/OPP/11/Srv (podmínka č.3).

AD 3) Navržené řešení – osazení pohledově rušivého a plechového výdechu/komínu dieselagregátu by znamenalo výrazný negativní zásah do prostředí národní kulturní památky a ovlivnilo by i vnímání samotné stavby. Objekt Rašelinového pavilonu byl architektonicky koncipován tak, aby pohledově „splynul“ s objektem Císařských lázní. nebyl a není řešen jako industriální architektura. Těleso komína o průměru 500 mm by se uplatňovalo v pohledech na objekt pavilonu i samotný historický objekt lázní.. Je nutno prověřit alternativní možnosti jeho vyvedení/umístění – např. vyvedení v šachtě -1,733 nebo umístění do interiéru Rašelinového pavilonu (kout K/25) a vyvedení nad střechu v komínku ukončeném zároveň s atikou pavilonu.

AD 4) Podmínka byla stanovena z důvodu umožnění výkonu dozoru krajského úřadu (§ 28 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči) a odborného dohledu Národního památkového ústavu (§ 32 odst. 2 písm. g) cit. zákona při provádění obnovy.

K „Upozornění“ - K obnově objektu včetně provedení restaurování uměleckořemeslných prvků a děl výtvarného umění byla již v souladu s ust. § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péče

vydána orgány státní památkové péče (Magistrátem města Karlovy Vary a Krajským úřadem Karlovarského kraje) závazná stanoviska/rozhodnutí, jejichž podmínky zůstávají v platnosti, pokud nejsou dotčeny tímto stanoviskem. Jedná se zejména o podmínky uvedené v závazných stanoviscích vydaných krajským úřadem pod čj. 981/KR/10-08, 982/KR/10-11, 26/KR/11- 17, 467/KR/16-05 a 822/KR/16-24.

P o u č e n í :

1. V souladu s ustanovením § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, může účastník řízení proti tomuto rozhodnutí podat odvolání, a to k Ministerstvu kultury České republiky prostřednictvím Krajského úřadu Karlovarského kraje, odboru kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí; prvním dnem lhůty je den následující po dni oznámení rozhodnutí.
2. Dle § 102 odst. 9 se tímto rozhodnutím ruší rozhodnutí krajského úřadu čj. KK/4/KR/19-20.
3. V souladu s § 99 odst. 3 správního řádu právní účinky tohoto rozhodnutí nastávají ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

V Karlových Varech dne 10. 5. 2019

Mgr. Veronika Vodičková
vedoucí odboru kultury, památkové péče
lázeňství a cestovního ruchu

Obdrží

Karlovarský kraj, se sídlem Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary,

Na vědomí

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti, Kostelní 81, 357 33 Locket
Magistrát města Karlovy Vary, odbor památkové péče